

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 25.

V Ptuj v nedeljo dne 20. junija 1909.

X. letnik.

Krinke doli!

Volitve so zopet minule in pozornost ljudstva se obrača na drugo stran. Mi se še dobro spominjamo, s kako sladkimi obljubami so prihajali prvaki vseh strank med volilce in so jim vse mogoče obljubovali. Obljubovali je namreč najljubša stvar. Ali tako lažljivo, kakor pri nas se nikjer ne obljubljuje. Spominjamo se prvaških shodov. Nastopili so po teh shodih seveda večinoma ljudi, ki niti pravega pojma o deželnem ali delavskih zahtevah nimajo. Kaj naj pove n. p. poslanec Terglav svojim volilcem? Možno niti svojega imena podpisati ne zna, mož niti knjige držati ne more. Stori bode torej vedno le to, kar mu komandira rečimo kaplan dr. Korošec. Vse drugo mu mora biti „wurst“. In ednako stoji stvar z Novakom ali Meškom. Fajmošter Ozmeč pozna politiko in politično delo tudi edino iz „Fihposa“. Ali pa dr. Kukovec? No, tudi on ne bode zela mastnega naredil. Mož pozna življenje komaj iz šolskih knjig in doslej je ljudstvu le na ta način pomagal, da se je tožaril. In ti ljudje so se po shodih pridušali ter so kmetom vse mogoče obljubovali. Nekateri so storili to iz neumnosti, drugi pa iz zlobe.

Ali vsi ti ljudje imajo krinko farizejstva na licah. Oni zakrivajo pravo svoje obliže in se delajo povsem drugačne, kakor so v resnici.

Pa ravno sedaj prihaja čas, da bode treba krinko sneti!

Kmetijski položaj je z vsakim dnevom slabejši in pogubnejši. Čez to dejstvo ne pomagajo prazne besede in prazne obljube. Davki so velikanski, dolgovi vedno večji in konkurzi se množijo. Kmetijski stan nima prave svoje veljave. K temu pride še grozna usoda. Lani je potisnila suša naše kmete v gospodarskem oziru za leta nazaj. In letos ni nič bolje. Poglej travnike in paše in zjokati se moriš nad grozovito nesrečo. Le tuintam vidiš par revnih zelenih bilk, drugače pa se ti kaže naga

zemlja, po kateri išče do kosti izstradana živina svojega živeža. Poglej koče kmetov in vidil bodeš, da se je zneslo slamo iz strehe in se je z njo živino krmilo. Kmet stoji obupan ob tej nesreči, proti kateri ne more ničesar storiti. Koliko kmetov posestev bode prišlo zaradi suše na boben? Sam Bog to vedi! Kako bodejo kmetje davke plačevali, s čem se bodejo preživeli, kako bodejo delali? Kaj bode deca jedla? To vse so važni, najvažnejši momenti, to vse je toliko pomena, da je moral ves drugi politični prepri v takem trenutku ponehati.

Ali prvaki, ki znajo tako lepo obljubovati, niso doslej niti mezinca ganili, da bitemu nesrečnemu ljudstvu pomagali. Namesto denarja in pomoči in kruha dobiva ljudstvo od teh gospodov edino — obljube... Ljudstvo naj se za „narodnost“ potegava, za Srbijo navdušuje, naj narodne pesni prepeva in naj zadnje krajevarje v prvaško žrelo meče, — doma pa je hlev prazen in otrok lačen! Kje ste, vi slavni voditelji in rešitelji naroda?

Vlada seveda tudi sama ničesar ne vidi in ničesar ne stori. Ona se ima za druge stvari brigati. Ona se mora brigati za trgovino s Turčijo, za nove davke in nove kanone. In še nekaj se pripravlja: odločiti se ima zadeva s trgovinskimi pogodbami s Srbijo in drugimi balkanskimi deželami. Mi smo že opetovano naglašali in na podlagi resničnih števil dokazali, da bi bila ta pogodba naravnost smrtni udarec za domačo naše kmetijstvo. Vodja avstrijskih kmetov vitez Hohenblum piše o tej zadevi sledeče:

„Parlamentarni sprejem od vlade poslaniški zbornici predložene trgovsko-politične postavbe bi imel za posledico uničenje avstrijske živinoreje in z ozirom na Argentinijo tudi težko oškodovanje avstrijskega žitja... Bilo bi torej izdajstvo na kmetijski stvari, izdaj-

stvo na avstrijskih kmetih, ako bi le en sam agrarni poslanec svojo roko za to zadevo dvignil“.

Tudi mi stojimo na tem stališču. Slovenski štajerski in koroški poslanci so vsi od kmetov izvoljeni. Ako bi torej v tem hipu se zavedali svoje dolžnosti, morali bi kakor en mož proti vladi nastopiti. Nikdo ne sme pri glasovanju v zbornici manjkati, nikdo ne sme proti kmetom nastopiti.

Opozarjamo volilce vseh strank, da se v tem oziru združijo in združeno od svojih poslancev zahtevajo odločni nastop za kmete.

Krinke raz obraza, gospoda, kajti čas je resen in dovolj dolgo smo se z besedami igrali... Krinke doli!

Politični pregled.

Politični položaj. Položaj v naši državni zbornici se je v zadnjih tednih zopet znatno poslabšal. Vzrok so v prvi vrsti v „slovenski uniji“ združeni poslanci, med katerimi so se odlikovali to pot zlasti slovenski klerikalci. Namesto da bi se vse odstranilo, kar onemogoči resno gospodarsko delo v zbornici, storilo se je naravnost nasprotno. Zdaj obravnava zbornica državni proračun. Govori se, da bodejo opozicijske stranke pred poletnimi počitnicami edino to vprašanje rešili. Pričakovati je torej zopet hudih zborničnih bojev z obilnatimi psovki in klofutami. Tudi vprašanje uresničenja italijanske univerze je postalo zopet važno. Mislimo, da bi to vprašanje moralo v prvi vrsti odstraniti vprašanje denarnega pokritja. Kajti avstrijski Italijani sami ne morejo te univerze plačati. In kako pridejo drugi narodi do tega, da plačujejo tej irendentovski mladini Garibaldijeve šole?! Najvažnejša pa je postava glede pogodb za uvoz živine. To je veljavno gospodarsko vprašanje, to se ne tiče nobene politike in od tega vprašanja je odvisna gospodarska bodočnost kmetijstva.

Gospodarska zbornica se je sklicala za 23. t.

Poljedelci, organizujte se!

Žito je bilo omlačeno in kmetje so se sedaj lahko nekoliko oddahnili od trudapolnega dela. V dolgih večerih so se zopet jeli shajati na pomenek v hiši starega Zavrhara, ki je bil najnaprednejši kmet v celi vasi. Ti sestanki so imeli vedno svoj posvetovalni značaj: reševalo se je tu razna dnevna vprašanja, ki so se tikala kmetijstva. Zato je bila danes Zavrharjeva kmetiška izba polna sosedov. Človek bi mislil, da so ti ljudje po opravljeni mlatvi žita zadovoljni in vedrih lic, toda motil bi se. Kaj še! Držali so se kisto in čemerno. Poznalo se jim je na obrazu, da niso z nečim zadovoljni. Prvi je dal odduška svoji nevolji kmet Brinar. „To je že prava sramota, kaj in kako se počenja dandanes s kmetom! Po žetvi se je govorilo, da bode penica po toliko in toliko, rž in ječmen poskočita, toliko in toliko v ceni, a sedaj po dovršeni mlatvi nižajo žitni trgovci cene za eno tretjino. In to se godi letos, ko je toča malone vse to potolkla, kar ni solnce na njivi sežgalo. Kateri pes naj bo še dalje kmetoval pri takih razmerah!“

„Tako je, prav pravi“, ogласi se Logarjev Cene. „Vedno nam pridigajo: Kmetje, organizujte se, bodite složni, ustanavljajte zadrugišstva in kaj jaz vem še kaj, a ko je treba kmetu v dejanju pomagati, tedaj se pokaže vse to kot pravi nebodigatreba. Rad bi znal, pokaj naj bi se prav organizovali? Morda zato, da nas ima par koristolovcev za norca kajti razven njih nima od tega kmet nikake koristi. Jaz sem bil vedno tega prepričan, zato pravim: Najboljše zadrugišstvo je bilo še vsekdar ono, ako si kmet z ženo in otroki sam pomaga, vse drugo ni počenega groša vredno. Če mi pride še kdaj kak tak zadrugar in organizator v hišo, pokažem mu, kje je pustil zidar luknjo odprto.“

In tako so zabavljali in stresali svojo nevoljo, vsak kolikor je bolj mogel. Temu ni ugalajalo to, drugemu zopet drugo. Vsi pa so bili edini v tem, da so nastopili zakmeta slabi časi, da se dohodki od leta do leta krčijo a troški čim dalje bolj naraščajo ter da je sploh nemogoče, da bi kmet še obstajal. Edini gospodar Zavrhara ni dosedaj še povedal, kaj in kako misli. A videč, da se ljudje z govorenjem in zabav-

ljanjem čim dalje bolj razgrevajo, povzame tudi on besedo.

„Možje“, jim reče, „marsikaj, kar ste tu povedali, je žalostna resnica. Marsikatera organizacija res le malo ali prav nič ne izda, ker se poslov pravilno ne upravlja. Po drugi strani pa je zopet dokaj kmetovalcev brez vsakotere organizacije, ki ne pripadajo nobenemu društvu, niso udje nijedne zadruge, in ravno ti so najhujši in najglasnejši kričalci in zabavljaci. Rad priznam, da se kmeta že nekaj let prav nesramno izkorišča. In te pijavke so še posebno zato nevarne, ker razpolagajo z milijoni. Oglejmo si njihovo nečedno postopanje: V poslednjih letih so se ti milijonarji tako organizirali, da je postal kmetov položaj naravnost, neznosen. Na svetovnem trgu določujejo žitu cene vsakoletni naravnost ogromni pridelki žita v Severni Ameriki in Avstraliji, na Ruskem in Ogrskem. Ti milijonarji so sklenili takomenovani žitni kartel. Dasi so vsled ogromnega pridelovanja cene žita že itak nizke, vendar teh ljudi ni sram, priti h kmetu ter mu ponujati za njegov pridelek ceno, ki je nižja od prave vrednosti žita. In kako je

m. k seji. Na dnevnem redu stojijo razne postavbe, med drugimi ona o kužnih boleznih živine in postava za trgovske pomočnike.

Srbsko oboroženje? Srbski vojni minister zahteval je od raznih evropskih fabrik orožja, da predložijo svoje oferte za dobavo 87.000 repetirskih pušk in 80 milijonov patron. Poleg tega si hoče Srbija v najkrajšem času 3 velikih topov za trdnjave in več manjših kanon nabaviti.

Tajnostna smrt. Pred meseci vršila se je v Lvovu tožba gospe Borovskij, katero so revolucijski pristaši obdolžili vohunstva. Najbolj je obremenil Borovsko advokat dr. Levicki. Zdaj so tega našli ustrelenega v postelji. Trdi se, da ga je Borovska ustrelila. Policija zasleduje celo tajnostno zadevo.

Kmetijski upor. V provinci Galine na Španskem grozi veliki kmetijski upor izbruhniti. Več kot 200 tisoč kmetov si je napravilo zvezo proti veleposestnikom in političnim zatiralcem, ki izkoriščajo kmetijski stan. Kmetije naznanjajo, da ne bodoje odnehali od svojih zahtev in da bodo nadaljevali boj z vsemi sredstvi. Ako bi bilo treba, pravijo da bi spremenili svojo zvezo v tajno društvo in si pridobili pravice ali pa se maščevali z umori in požigi. Položaj je celo resen.

Dopisi.

Velika nedelja. Cenjeni „Štajerc“, kaj si misliš pretečeno soboto 5. t. m. ko je bil taki ropot v Mihovcih pri Vel. nedelji? Tiho ti pošepcem na uho, dragi „Štajerc“, da smo mislili voliti bürgermeistra (to že sedaj drugokrat) in te priprave so povzročile taki ropot, skoraj taki, kakor je bil v Port Arturu ob času vojske. Sedaj pa pravijo naši soobčani: to morajo biti grozno trda jajca, da se tako dolgo ne zvalijo. Izid te volitve vam dragi bralci pravočasno naznanim. Bržkone, bode nekaj za smejeti. Pripravite se toraj! Pozdrav! Ker se nam zdi da so sami šoštari, ker imajo grozno smolo, ej n, smola, zna biti le kaki zabil — Prihodnič več bodo toti novi liberalci slisali!

Vojsnik. Župnik Franc Ogrizek je pri zadnjih volitvah očitno pokazal, kak farizejec da je, kajti govori tako sveto, sladko in ljubeznivo, kakor da bi bil največji pobožnež in miroljubnež, zraven pa je najstrastnejši obdolžitelj. On namreč pravi: da se poteguje edino samo za vero, in ničesar drugega, ker vsi tisti, ki se po njegovem smislu ne sklonijo in klerikalno ne volijo, so sami svobodnjaki — neverniki ki „tajijo Boga“, „tajijo dušo“, „tajijo večnost, ja tajijo vse Božje!“ To je grozovito obdolženje! Tako piše Ogrizek tudi v „Slov. Gosp.“ od 10. junija. Čudno da postava to ne prečrta. Ogrizek, zapomni si to obrekovanje! Koliko poštenih ljudi ti obdolžuješ, to je nezaslišano! Ti le svoje vest sprašuj, ali živiš ti tako, kakor je tvoj poklic, kakor se svetohliniš, kakor si Bogu obljubil, ali poslušáš opomine svetega očeta v Rimu, ki ti posvetno vtikanje, sejanje sovraštva med ljudstvom, tolikrat prepoveduje, pa ti si nevbogljivi, nepoboljšljivi trdoglavnež?! Če se od klerikalcev tudi največji grešnik, celo ubijalec, za kandidata postavi, to nič ne de, on je najboljši kristjan,

vsii drugi so pri Ogrizeku sami svobodnjaki — bogotajci. Ako si ti Ogrizek tako svet in pravičen, povej kdo pa ti je dovolil na poprešnjem mestu v Črešnjah toliko lesa in drugega brez vsakega dovoljenja prodajati, farane pa nasprotno tatvine vina i. t. d. veliko časa na prižnici in posveti obdolževati, kar se povsod pripoveduje. Kako pikajočo pridigo pa si že tudi v Dramljah na grobu delal ter ljudi napadal in znemirjal. S kandidatom Brinarjem, bivšim učiteljem v Črešnjah, bil si baje iskreni prijatelj, ter se srčno od njega poslovil, a sedaj kot nasprotni kandidat bil je naenkrat: brez Boga, brez vere brez duše, brez vsega božjega, ja celi hudič, le ti Ogrizek si brez vsega greha, največji pobožnež! — Jako pikantno ti je nekdo pri zborovanju zabrusil: „Bomo pa Vas za poslanca izvolili!“ To je bila primerna zausnica. Da bi Ogrizek res poslanec v deželnem zboru kot govornik nastopil, to to bi bil prizor! Najpoprej bi svojo veliko modrost kakor v pridigi razodel: prvi učitelj na svetu bil je hudič, prvi labelec pa Luter i. t. d. Dež. zbor bi se takoj v „teater“ spremenil, a Ogrizek pa bi marširal v Feldhof pri Gradci.

Zreče pri Konjicah. Sprejeli smo ta-le „popravek“ od župnika: Zreče pri Konjicah. Pod tem zaglavkom „Štajerc“ dne 6. junija, št. 23, piše: „Župnik Karba je v nedeljo, dne 16. maja na prižnici večkrat ponovil: kdor jutri ne bo Novaka volil, stori velik, smrten greh, ker s tem ne nasprotuje samo cerkvi, temveč škoduje tudi samemu sebi. Cela pridiga je bila večidel volitvi posvečena.“ — Sklicujem se na §§ 19, ss., t. p., in pravim: Jaz nisem meni podtikanega stavka nikdar izgovoril, tudi pridiga ni bila volitvi posvečena. — Karba, župnik. — Na ta „popravek“ odgovoril bode naš dopisnik.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Dragi list „Štajerc“, pri nas smo imeli na sv. Rešnega Telesa dan jako lepo procesijo. Godba je svirala, topiči so pokali in pa klofute so padale po malih fantkih. Te klofute je povzročil belolasi g. kaplanček Jakec o katerem hočemo par besedi izpregovoriti. Ta mož se zelo surovo in neotesano obnaša. Pri taki slavnosti, ko je na sv. Rešnega Telesa dan, bi si pa vendar spodobilo zanj, da bi ne pretepal tam med procesijo malih otrok. Kaj se mora počenjati da belolašček potem v šoli, ko ga sploh nobeden odrasen človek ne vidi. Zares, ni čudno, da otroci pridejo domov od veronauka s tako dolгими ušesmi, kakor oslički. Ta gospodek je že imel pri sodniji opraviiti zaradi svoje svete jeze; pa vendar je imel srečo, da ni na ta pravega naletel in je odnesel blagoslovljene pete, da ni bil kaznovan. To pa še ni zadosti, da ta kaplanček otroke preteplje, ampak hoče se sedaj še nas odraslih lotiti. Na primer mi imamo v Rogaški kopelji kapelico, v katero pride kaplan sv. mašo brat, pa ne za mačkine solze, ampak za dobro plačilo. Naenkrat pa ni všeč temu belolaščeku, da pridejo kmečki ljudje k maši v to kapelo, katera jim je veliko bližje in pa sploh imajo delavci in delavke malo časa sedaj v sezi, da bi hodili drugam v cerkev. Bilo je zadnjo nedeljo, ko je prišel častiti g. kaplan z belimi lasmi do kaple; začel je zmirljati ženske, da tu ne smejo

moremo ubraniti, čeprav jih dobro poznamo, te ptiče.“

„Prav z jezika si mi vzel besedo,“ reče Zavrhar, „in ravno zato, ker svoje sovražnike poznamo, morali bi se z vsemi sredstvi proti njim boriti, da kači glavo stremo. A najboljše sredstvo proti temu je v prvi vrsti organizacija. Ti milijonarji bi nam z vsem svojim denarjem nič ne mogli, ko bi ne imeli tako dobre organizacije. Zato je potrebno, da proti njihovemu jedinstvu osnujete zavezo kmetijskega stanu. Nikdo naj se izgovarja, češ da je to sedaj prepozno in da ne pojde. Taki izgovori so smešni. Kdor se pita s praznimi upi in čaka boljnjih časov, je v nevarnosti, da za lakoto pogine. Kdor malomarno stoji s prekrizanimi rokami, ko mu že sega voda do pasa, ta mora utoniti. Zakaj pa organizacija drugih stanov tako lepo uspeva in procvita? Delavci, socialni demokrati, ki so po vseh deželah razkropljeni ter opravljajo in vrše posle vsakojakih vrst, so dandanes izborno organizirani; pa bi tega ne moglo storiti par tisočih kmetov naše države, ko vendar žive v zaokroženem ozemlju ter imajo svoj dom in ognjišče? Da se

hodi k sv. maši in se je tako raztogotil, da bi bil tako zelen, kakor špinaca. Seveda je bila neka žena tako korajžna in mu je rekla: ti gospod pa vender ne pašete za duhovnika, in se tu z nami prepirate in kregate. Potem je pa obljubil, da bode drugo razjo prinesel sablj seboj, da jim bode že pokazal... Mi kmetje pa Vam, g. kaplan, tako povemo: če Vi še toliko sabelj seboj prinesete in če se Vam Vaša bela glava še tako sveti, mi smo hodili v kapelo k sv. maši, ko Vas ni bilo in še bomo, ko Va tukaj ne bo. Sploh Vas je že cela fara sita do grla.

Iz gornje-radgonskega okraja. Dragi mi „Štajerc“. Ker jaz vedno potujem, sem došel enega dne v začetku maja t. l. v eno vas imenovano Strigosko grabo. To Vam je imenita vas in celo velika, obstoji iz 2 (beri dve) hiš in ene podrte preše. V tej vasi stanuje predstojnik obč. Terbegovske. Po naključju pridem ravno k njemu, ali kako se začudim, ko stopim v hišo, vidim tam za mizo dve osebi in sicer obč. predstojnika in enega, katerega nisem poznal, ter sta bila zelo zamišljena, ker ju je nekaj težilo pri srcu. Ker sem slisal kaj je vedno nekaj mrmral ali gospod, ki je sedel zraven gosp. predstojnika, zavoljo volitve. Kakor sem pozneje zvedel je ta gospodek bil neki Hübler Martin, kar se tudi na njegovem obrazu vidi, kaj je zelo izobražena oseba. Ta možiček je nekaj vedno mrmral, ker sem mu bil jaz najbliže tam napoti. Ali je morda mrmral, da bo njemu najbliže volitev slabo izpadla? tega ne vem, samo slisal sem kaj je ta gospodek rekel proti svojemu sosedu: Ti Vuk slabo bo ker so ljudje tak nori gratali kaj samo totim „Štajercijancem“ in „Brackijancem“ verjejo, kar jim oni pravijo tedaj pa se tudi namenijo voliti, naj obdava pa bi najraje viin vrgli, dobro ma mogla delati, kaj zmagava. Ali gosp. Vuk njemu reče, brate teško bo kaj drugače ne bo šlo, če boma mogla dobiti vsa pooblastila vseh žen v občini katere imajo pravico voliti, te bo šlo, drugače pa ne, drugače sma zgubljena na vse večne čase. Dobro si jo pogrnal, reče Hübler Martin, tak gvinamo gotovo. In zdaj je bil sklep gotov, katerem se je potem tudi godilo, kakor sem pozneje slisal. Ker sem moral oditi dalje, se odslövim, kar sta omenjena gospoda že teško čakala. Pridem vun v priklet, tam najdem zelo besedno gospodinj, katero sem takoj spoznal. Jaz jo nagovorim in vprašam, kaj pomenijo oni dve podobi v hiši na steni z onimi lepimi okvirji. Ali žena mi počne razlagati in razlagati kaj je ona podobna; prva je podoba njenega sina, kateri je bil pri vojakihi „Feldwebel“ a zdaj pa je postal umirovljeni v Mariboru in je dobil penzijo na ričet, druga je zopet njeni sin, ta pa je umirovljeni profesor, kateri je tudi dobil penzijo. Ker sem zelo radoveden, vprašam ženo dalje, kaj pa pomeni ona sablja tam pri vratih; mi reče žena: to pa mi moramo imeti, ker so v tej občini sami „Štajercijanci“ in „Brackijanci“ in večkrat pridejo sem in kaj zahtevajo od občine, kaj ni postavno, te pa moj sin, penzionirani na ričet, vzeme sabljo dol iz stene in se zadere vun s hiše: „zjutraj prideš na raport.“ Zelo

to mogoče, da se kaj takega dogaja? Ker menijo, da je zgubil kmet vsakrje čut za možko čast in vsakrje samozavest ter je postal hlapec kapitalizma. Zato si ta svojat ž njim vse dovoljuje.

Ako izgotovi danes čevljar par čevljev, pač ve natanko, koliko ga stanejo usnje, pritlikline in delo. Če stane njega par čevljev recimo 8 K, tedaj že ve, za koliko jih mora prodati, da bo delo mojstra preživljalo. Naj bi prišel sedaj k njemu v delavnico človek, ki bi mu ponujal za te čevlje štiri krone, tedaj bi ga čevljar, če je nagle jeze, kratko malo vrgel iz hiše, ako pa je uljuden, mu poreče: „Prijatelj, jaz sem pošten obrtnik, naučeno rokodelstvo, delo mojih rok je podlaga eksistenci moje družine, a Vaša ponudba bi pokopala mojo eksistenco! Ali veste, kaj Vam povem? Oni, ki bi od svojega bližnjega zahteval, da mu ta izroča izdelke svojih žuljev pod ceno, ki njega samega stanejo, da bi oni pri tem obogatel, tak človek je v mojih očeh — brezvesten lump!“

„Tako se že nekaj let sem s kmetom postopa,“ pripomni Koren, „in vendar se jih ne

delavčevih izdelkov ne podcenjuje in omalovažuje, zato skrbje mogočne delavske organizacije, ki določujejo ure dnevnega dela, naj si bodo že tvorniški ali kmetijski delavci. Solnce stoji že visoko na nebu, ko prihajajo zidarji na delo, a prišedši na mesto, se vsedejo, prižgo si smodčice ter razgovarjajo se o svojih stanovskih zadevah čakajo, da odbije sedma ura, predno se lotijo dela. Vse to nudi kmetovalcu lep nakl.

In ko bi jih kdo vprašal in rekel: „Možje, čemu se ne poprimite dela, ko ste vendar že vsi zbrani?“ tedaj mu odgovore: „Pred sedmo uro še ne začnemo, to zahteva od nas naša organizacija!“ — In kakšen namen hoče doseči s tem njihova organizacija? S tem doseže, da se delavska moč ne prezgodaj ne izrabi, da delavčevih dela ne zmanjka, a da so pri vsem tem razmeroma dobro plačani.“

In kakšno plačo prejme kmet, ki se ubija od zore do mraka?“ vpraša Mihčev Jaka, ali ni slabše plačan nego zidar ali dlnar? „Vse to je odvisno ravno od organizacije,“ odgovori mirno Zavrhar. „Eden vleče na levo, drugi zopet na desno, tako se godi v našem

me je v se mi j v Strig kaj tam peli svo

Zd

tovo se rikalci Lahkom že svoj telji tel vito na Njih ko potrebe, čela pol niški us vboji za svoje de že neka strofe p kalcu sa klerikal le: „Sla našimi smo nji konzum sod sko učinek teh Ver da se k da so n nuhi sa nuhi pri ni član Verstovš jijo tudi klerikal namreč nezmiel kakor s propadli propa brez v ljen e de zo

Tož

wedniku mčali, t Dr. Ros Brejca. zastopal. dr. Mrav nesli na

Kriv

judi, ka tega pa uradnik pujskega krčmarja uradnik doma v po krive

stanu! I stopanja. tu agitat natanko je so te litne cer neobhodi Potem p pravni o ravno na poljedels predno j so določ Par duca bi nad kralstva „Vs kateri, a res ni „Go se doslej da se sim izn

je veselilo, ko sem to in ono zvedel. Ker mi je mudilo, sem jo popolnoma odkuril dol po Strigovsko dolino do zelene verban. Ali čudno tam zagledam? Vse polno vrabcev, kateri so svoj čas še nepozabljeno pesem od lani.

Novice.

Zdaj priznavajo! Kakor se naši čitatelji govorijo, se spominjajo, uresničavali so prvaški klerikalni svoj čas veliko število konzumnih društev. Klerikalnost tega prevzetnega počenja smo svoj čas pojasnili. Kmalu so tudi ustanovili teh konzumov sami sprevidili svojo grozno napako in posledice svoje brezvestnosti. Konzumna društva, slabo uresničena, brez znanja in denarja ustanovljena, so pri pokati in polom je sledil polomu. Duhovni ustanovitelji so znali svojo kožo varovati, zapeljani kmetje pa so plačevali krvave denarje in morali v ječo... Zdaj, ko je nekaj let od nesrečne te gospodarske katastrofe preteklo, zdaj priznavajo prvaški klerikalni sami svojo napako. Tako je dejal n. p. klerikalni poslanec dr. Verstovšek približno takole: "Slabe izkušnje smo napravili (klerikalci) z konzumnimi društvi in hvala Bogu, da njih polom že deloma pretrpeli. Pri nas se konzumna društva niso obnesla, pri nas so povzročila škodovala in so napravila ravno nasprotno tega, kar smo od njih pričakovali." Iz Verstovškovih besed izprevidi torej vsakdo, da klerikalna konzumna društva niso obnesla, so napravila velikansko škodo in da to črto sami priznavajo. Svoj čas so pa ti isti črto pridigovali, da bo vsakogar hudič vzel, kdor se bo tih "konzumov"... Istotako je govoril verstovski o prvaških "narodnih domih", ki so tudi vsi na slabih nogah. Le nekaj je ta klerikalni general še pozabil povedati: da preti črto tudi prvaškim denarnim zavodom, zlasti klerikalno ustanovljenim posojilnicam ista usoda, kar so propadla konzumna društva, kakor so propadli "narodni domi" — tako bodejo propadle in morajo propasti tudi konzumne in konzumne posojilnice. In konec zopet ta, da bode ljudstvo — plačevalo!

Tožba proti g. Linhartu kot odgovornemu uredniku "Stajerca" se vrši, kakor smo že poročali, to soboto pred mariborskimi porotniki. Rosina je odložil zastopstvo tožitelja dr. Zato bode Brejca dr. Hrašovec iz Celja toženega urednika Linharta zastopa g. Marvag iz Maribora. O razpravi bomo prihodnje natančno poročilo v prihodnji številki.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Krivo prisežnike imenuje kazenska postava, kateri hote pod prisego neresnico govorijo, pač ne moremo dokazati, da bi železniški urednik Gregorka (sedaj v Ljubljani), krčmar "narodnega doma" Šribar, hčerka tega doma, znana po svojem prijaznem nosu, in ptujske posojilnice Babič nalašč in v procesu proti našemu uredniku Linhartu krivo pričali. Ali to pa smo že večkrat rekli in to ponavljamo tudi danes, da so ti prvaško zagriženi ljudje hote ali ne hote pod prisego neresnico govorili. Eden proti drugemu so pod prisego pričali. Kar je eden pod prisego trdil, to je uvrstil drugi istotako pod prisego. Po naukih katoliške cerkve kakor sploh po mnenju vseh poštenih ljudi je tako počenjejanje lahkomišelnost in grešno. Mi ne vidimo tej gospodi v srce in vsled tega tudi ne moremo zagotoviti, da je morda le pomotoma pod prisego neresnico govorila. Istotako ne moremo reči, da so te osebe nalašč in vedoma po krivem prisezale. Za vse to se tudi ne gre. Ali gre se zato, da so Gregorka, Šribar, Babič in Šribarjeva, mlečozoba kelterica napravili v javnosti vtis, da je eden ali drug od njih pod prisego neresnico izpovedal. Tega madeža ne more nikdo tej gospodi oprati. Mi se pravzaprav le čudimo, da se državno pravdnstvo, ki je drugače tako natančno, za to zadevo še ni brigalo. Ali ako mislijo prvaški, da bode ta nečedna in nepočestna stvar kar meni nič tebi nič zaspala, potem se proklete motijo. Mi ne bomo odnehali in prej ali slej se mora ta neresnica pod prisego razjasniti. Tukaj se gre za princip: skrajni čas je, da se tiste ljudi, ki zgolj iz političnega sovraštva, makari tudi po krivem prisezajo, enkrat pošteno za ušesa prime. V prvi vrsti se mora uradnik južne železnice Gregorka opravičiti. Drugače vprašamo le njegove kolege, kako morejo s takim človekom občeati, ki se tako hudih očitajev ne opere. Babič pač že vsi poznamo in od njega res niti ne pričakujemo, da bi se mu poljubilo, oprati se tega gotovo težkega očitajev. Kar se Šribarja tiče, ne moremo priseči, da je bil popolnoma trezen, ko je proti uredniku Linhartu prisegal. Morda so ga alkoholični duhovi malo zmešali. Njegova hči je pač še premlada, da bi jo delali odgovorno; kar taki otroci klepetajo, je za nas "wurst"... In vendar, — postava mora lahkomišelnost, s katero gotovi ljudje prisezajo, kaznovati. Drugače bi se vse mogoče lumparije, storjene pod prisego, nezakazovane pustile. Edino iz tega vzroka bomo na to delovali, da se prisego ptujskih teh prvakov ne pozabi. Razumete? Vun z odgovorom! Drugače bi se znalo pripetiti, da bi še jasneje govorili. Kdo od preje omenjenih prvaških oseb je torej čeprav ne hote po krivem prisegel?

"Narodna stranka" doživela je pri zadnjih deželnozborskih volitvah tak občutni poraz, da se ji ves resni politični svet smeja. Ni čuda, ako delajo politiko mladi koncipisti, komaj iz prepartije došli učitelji in ponesrečeni pesniki, potem ne more biti dosti prida. Taka politika je tem mladim gospodekom večinoma le igrača, le nekaki šport. Enkrat se jim dopade žogo biti, drugič pa politiko uganjati. S tako otročarsko politiko se seveda ne more ničesar resnega doseči. Zato tudi ni čuda, da je narodna stranka popolnoma pogorela. Naravnost smešno, otročje pa je, da očitajo lističi te propadle penzionirane dohtarske stranke nam naprednjakom, da mi propadamo in da smo mi doživeli veliki poraz. Oj ti politični otročaji! Mi nismo priredili no-

benih shodov, nismo izdajali nobenih dnevnikov, "na puff", mi nismo tako kričali in ponujali svoje kandidate kakar stari jud spodnje hlače, mi se nismo vznemirjali in nismo trobili v svet, da bomo zmagali. Mi smo ravno čisto dobro vedeli, da zdaj še ni čas, da bi zmagala poštena kmetjska stvar. To smo vedeli že naprej. In zato tudi nismo upali na zmago naših kandidatov. Vendar pa lahko rečemo, da je število za naše kandidate oddanih glasov tako mogočno, da nam daje lepo upanje za bodočnost. V marenberškem okraju smo dosegli velikansko večino in dobili še enkrat toliko glasov kakor "narodnjaški" kandidat, ako ravno je ta pri Nemcih beračil za glasove. V šent-lenarškem okraju smo dobili več kot 3 krat toliko glasov kakor kandidat združenih narodnjakarjev in Plojašev. V mariborskem okraju smo imeli veliko večino. Kar se ptujskega in ormoškega okraja tiče, se "narodna stranka" sploh ni upala postaviti kandidata, ker bi ta niti vse glasove učiteljev ne dobil. Podpirala je zato raje svojega nekdanjega največjega sovražnika Ploja. V slovenj-bistriškem in konjiškem okraju se "narodna stranka" istotako ni upala postaviti kandidata. In naš Kresnik je dobil v tem popolnoma slovenskem okraju blizu 500 glasov. In tako povsod, kjer smo postavili svoje kandidate, in to naj bi bil "poraz"? Oj ti vbogi ponesrečeni juristi in pesniki, to misel o našem porazu vam je pač diktirala v zadnjih ostankih nahajajoča se vaša fantazija. Ali resnim smatrat ne more nikdo to vašo kričavost... Mi smo zadovoljni s tem svojim "porazom". Mi smo šteli glasove in našli, da imamo povsod najboljše, najpametnejše in najinteligentnejše kmete na svoji strani. In tako so nam dale volitve nov bojni načrt. Ne bojite se, narodnjaki, za nas! Mi ne bomo nikdar premagani, kajti naša ideja je ljudska!

Prvaška lumparija. Narodnjaške zadolžene cunje, ki jih polni ponesrečeni pesnik in nedokončani študent Spindler s plodovi plitve učenosti, spravile so nečuvano lumparijo v svet. Predrznili so se ti listi pisariti, da obstoji "Stajerčeva" stranka iz samih šnopsarjev in propalih kočarjev. Za to lumparijo bi bil najboljši odgovor — klofuta. Torej — čez 300 najboljših kmetov v ptujskem okraju, čez 2000 kmetov v drugih okrajih, blizu 500 kmetov v slov. bistriškem in konjiškem okraju, nadalje večina vseh volilcev v marenberškem okraju, — imenujejo ti otroci, ki se igrajo s politiko, "šnopsarje" in propalice. Ali ni to sramotno, grdo počenjejanje? In s takimi grdimi hujskaci naj bi se resno računilo? Pfui Teufel čez te lopove! Sicer pa povemo tej klavni narodnjaški gospodi to-le: Toliko šnopsa (čeprav v obliki šampanjca) ne spijejo vsi slovenski kmetje, kakor prvaški doktorji! Več pijanosti ne najdeš nikjer nego v vrstah te klavne prvaške inteligence. Ako bi se nam zljubilo, napisali bi lahko celo kopico imen pijanih narodnjakarjev. In kar se gospodarstva tiče, naj le prvački pred svojimi vratmi pometajo. Pogledajo naj svoje zadolžene

čast ne stanovska zavest", oglasi se zopet Za vrhar", ampak temu pravimo gola samopridnost in smešno bahaštvo! Prava stanovska zavest in stanovska čast pa morata imeti svoje korenine v kmečkih srcih in dušah, da spoznamo vso sramoto, katera se kmetu godi, ako se tako samopasno z njim ravna. Morda poreče kdo: Mi, kmetje ne moremo sami višati pridelkom cen. Na to odgovorjamo: Res je, tega mi ne moremo a tega tudi nočemo! Toda veliko lahko dosežemo, ako bodo posamezni okraji složni in zedinjeni. Najmanj, kar moremo doseči, je to, da nam ne bo treba prodajati svojih pridelkov pod ceno. In to je velevažno, eksistenčno vprašanje. A da to dosežemo, treba nam je mirne odločnosti, vernega in prijateljskega vzajemnega sodelovanja, treba nam je poguma in vztrajnosti. Taka stanovska zavest, složno postopanje in trdna volja nam podeli moč, da dospemo do zaželjene osamosvoje, ki je prvi in glavni pogoj naše eksistence. Pred vsem pa je treba, da se izda postava, ki uredi razmere med cenami agrarskih pridelkov in upravnimi stroški ter se posameznim pridelkom postavno določi najnižjo ceno. Vse

liste, ki živijo od danes na jutri problematično eksistenco, pogledajo naj na svoje denarne zavode, po katerih bodo v bogo zapeljani kmeti vložniki tisočake izgubili, pogledajo naj na dolge (rečimo šoštanjskih) konkurzarjev in prvake. Tam je dovolj smeti. Propali narodnjaški stranki pa ne bode nič pomagalo, da pljuje zdaj tistim kmetom v obraz, katerim se je pred volitvami na farizejski način prilizovala. Kmetje se bodo odselej vedno spominjali, da jih imenujejo narodnjaški listi „šnoparje“ in „propalice“. Klin s klinom!

Plojevi uspehi. Kakor znano, skušajo prvaki tudi gospodarska vprašanja v svoj politični dobiček izrabljati. Tako so zahtevali Ploj in njegovi tovariši za sv. Lovrenc sl. g. žrebčevsko štacijo (Beschälstation); namen je bil seveda ta, da bi se že obstoječi štaciji v sv. Lenartu na ta način škodovalo. Ali Ploj obrača — Bog pa obrne. Poroča se nam, da je Ploj s tem svojim predlogom popolnoma pogorel. Zanimivo je pa to, da je Ploj med volilnim bojem že kar s polno gotovostjo trdil, da se bode ta zahteva Lovrenčanov izpolnila. Zdaj vidijo prvaško zagriženi Lovrenčani saj jasno, kako plitvo in smešno je Plojevo čenčanje o svojem delu in vplivu.

Obsojen župnik. Župnik Jože Kunej na Zg. Ponikvi, s katerim smo imeli že opetovano opraviti, razžalil je v volilnem času nekatere kmete. Imenoval jih je namreč sleparje in goljufe, ker ne trobijo v njegov črni rog. G. Jože Meh iz Žalca se pa to ni pustil dopasti in je šel pobožnega fajmoštra tožiti. Pri sodnji je fajmošter ponižno za odpuščanje prosil. Tako se je izognil kazni, kajti kmet mu je odpustil. Takšni so klerikalci povsod in vedno: najprve psujejo in opravljajo, kadar se jih pa pošteno za ušesa prime, takrat prosjajo milostno za odpuščanje. Naše mnenje je to, da bi bilo najbolje, ako se nobenemu klerikalcu več ne odpusti. Kdor obrekuje, naj gre v luknjo.

Nemška šola v sv. Lenartu sl. g. je že skoraj izgotovljena. Prihodnjo nedeljo praznovali bodo že dokončano zgradbo. Veselje prebivalstva je veliko in splošno. Vključ najhujšemu naporu združenih nasprotnikov zmaga je poštena ljudska misel. Dal Bog, da bi ta najnovjša nemška šola na spodnjem Štajerskem nosila obilo tistega sadu, katerega se od nje pričakuje!

Iz St. Janža d. p. smo dobili tale popravek: St. 97. Uredništvu „Štajerca“ v Ptuj. V zmislu § 19. tisk. zak. zahteva podpisani, da sprejmete sledeči popravek v ozirom na Vaše poročilo „Iz St. Janža d. p.“ v štev. 22. Vašega lista z dne 30. maja 1909: Ni res, da „sta priredila tamošnjo duhovnika proti požarni brambi grdo gonjo“, res pa je, da nista vpriporila nobene gonje; tudi ni res, da se je „raz prižnice napadalo in psovalo potrebno požarno brambo“, res pa je, da se je opozorila požarna bramba na svoj namen, da naj bo bramba proti požaru, ne pa bramba proti cerkvi, proti službi

sklepa karteleske zoper kmeta in vsakdo se skuša okoristiti na škodo kmetijskega stanu. Zakaj bi tudi kmetovalci ne strnili svojih vrst v mogočno zvezo? Kmet je dandanes še vse premalo pomenen na svoj stan, ki je vendar najvažnejši faktor v državi. Velika hiba je tudi pomanjkljiva šolska vzgoja. Tudi proti vladi je treba, da se kmet odločno in energično postavi, da pokaže, da je tu in da je treba tudi z njim računati. Toda o tem spregovorimo drugokrat kaj več. Baviti se moramo nadalje tudi s čitanjem listov, ki prinašajo natančne in verodostojna tržna poročila. Naš položaj ni ravno zavidanja vreden. Vse se je zarotilo zoper nas, od delavca pa do milijonarja, a mi se moramo trdo boriti za svoj vsakdanji kruhek. Ako toraj hočemo, da se nam položaj zboljša, moramo se organizovati, spoznati in uvideti moramo vrednost organizacije, tvoriti moramo nekako verigo po vsem cesarstvu in v tej veliki verigi ne sme manjkati nobenega člana. Le tedaj postanemo močni in mogočni ter svojim izmozgavcem jasno pokažemo, da kmet ni igrača.

Zatoj na noge, kmetovalci, ker kmetiška organizacija je velikanskega pomena! Vzdržite se in ne omahujte, temveč organizujte se!

Po „Prak. kmet.“

božji, ko se je v prostorih požarne brambe tik cerkve opetovano shajalo med službo božjo in so mnogoteri mladeniči zašli tja, ko so hili namenjeni v cerkev. Kn. šk. župnijski urad St. Janž na Dravskem polju, 7. junija 1909. Matija Škorjanc, župnik.

Licenciranje bikov za ptujski okraj. Dne 14. junija t. l. vršilo se je licenciranje in premiranje plemenskih bikov za ptujski okraj. Prignanih je bilo 45 komadov in sicer 32 bikov pingavskega plemena, 6 bikov marjadvorskega plemena in 7 raznega plemena (Landschlag, Nürntaler und Marbodennerrasse). Od 39 licenciranih je bilo 21 bikov premiranih in 6 za nesposobne spoznanih. Premije so dobili sledeči bikorejci: 1. Državno dario v znesku 60 kron graščina v Dornovi. 2. Državno dario v znesku 50 kron Martin Burg v Jurovcih. Deželna darila ali premije so sprejeli: Simon Skrbineš v Hudošah 50 K, Tomaž Murko v Pobrežju 45 K in Anton Sagadin v Sesteržih 45 K. Okrajna darila so sprejeli: Jožefa Sima v Bregi 30 K, Jakob Hrga pri sv. Marki 30 K, Jožef Bračič v Janeževcih 20 K, Ana Lešnjak v Staršah 20 K, Janez Lešnjak v Rošnjih 20 K, Matija Selinšek v Lancavasi 20 K, Gerčka Gomilšek v Jurovcih 20 K, Franc Makeš v Levanjcih 20 K, Franc Pukšič v Levanjcih 20 K, Teres Kasimir v Vareji 15 K, Martin Čeh v Podvincih 15 K, Jožef Pernat v Mihovcih 15 K, Valentin Stanet v Vurnbergi 10 K, Alois Veršič v Ločici 10 K, Janez Rodošek v Skorbi 10 K. Komisija je bila jako zadovoljna radi reje pri živini, akoravno so vsled lanske suše bikorejci veliko pomanjkanje pri krmi trpeli. Iz navedenih števil se razvidi radi plemena, da se je v ptujem okraju pingavsko plemo vsled velikega prizadevanja g. načelnika Orniga zelo razširilo; kajti to je izvrstna živina.

Okrajni zbor požarnikov za mariborsko okoličino imeli so preteklo nedeljo v gornji Bistrici. Pri volitvi odbora bil je izvoljen za načelnika g. A. Arsensček iz Slov. Bistrice. Popoldne je vpriporila domača požarna bramba vajo, ki se je prav lepo obnesla.

Strela udarila je v hišo posestnika Ratoll v Glavoncu. Ratoll je stal ravno pri oknu. Po vseh štirih se je rešil težko opečen in ranjen iz goreče hiše. Škoda je precejšna.

Ogenj. Pogorelo je posestvo L. Korša v Kropcih. Ogenj je nastal, ko so krah pekli. Škoda je velika.

Drag peteršilj. Pri zidarskem delu na hiši g. Strassgüttl v Slov. Bistrici padel je kos opeke na vrt narodnjaka Pinterja. Opeka je poškodovala nekaj narodnega peteršilja. In za ta peteršilj je šel Pinter tožiti ter zahteval 10 kron za koreninice in 10 kron za strokovnjake. Strassgüttl je plačal 9 K za vse skupaj. Pač prav po narodnjaško dragi peteršilj. Pinter je hodil pač pri prvaških advokatih v šolo.

Sejem v Ptuj. Živinski in svinjski sejem, ki se je vršil 16. t. m. v Ptuj, bil je dobro obiskan. Prignalo se je namreč 118 komadov konj, 920 komadov govede in 860 komadov svinj. Trgovina je bila dobra, cena pa malo višja kakor zadnjikrat. Prihodnji mesečni živinski in svinjski sejem se vrši dne 7. julija 1909.

Krvavi tepelj. Na večer pred sv. Telovim so se stepli v gostilni g. Prokša v Ščavnici pri Radgoni. Kočar Maier je bil pri temu težko z nožem ranjen.

Veliki živinski sejem se vrši v Pekelski vasi pri Poličanah dne 21. t. m. Štandgela se ne bode pobiralo. Vsak dobi za vsak komad prignane živine pol litra dobrega domačega vina. Kupcev bo gotovo dovolj.

Iz Koroškega.

Iz Prevalja se nam piše: Čujemo od več strani, da se naročujejo posestniki list „Štajerca“, ter da prinese edino resnico. Ta resnica zadnjega tedna se je razširila kmetom za kmetom, in slišali smo te besede iz ust kmetov: resnično je. Prav dobro se je pokazalo to v nedeljo, ko gremo v cerkev. Že precej daleč od štale farovža smo vohali virnagelnov duh. Ko pridemo h štali, vidili smo smrdetlino, kerega so navozili iz farovža h štali. Stem so hoteli pokazati župnik ljudstvu žlahtni duh na dan nedelje. Tako nemarnost se vidi edino le pri nas in sicer v farovžu. Ta virnagelnov smrad, sebi shranite župnik le za se in za njihna kaplana, ne pa da

ga pustijo izlit ljudstvu menda na nos, niti vede, niti pred pokopališče. Ako vaš hlapec ni, dokler vre, ni lahko tak, da ga ne bi bilo treba, da bi — dva dobro sparana v voz, vleka bi — zmerdo prav dobro biztohar. Toje več bogenčeva kis grdo, kaj takega more se zgoditi le pri tako prečilo, župniku, kateri ne drži na lepoto, ampak le želje ima, kako bi hranil krone. V sanitečna komisija, da se ogleda to grdo, to je se na more nastati kuga, ali hoče ali ne, posod poln. velja tudi za tega župnika.

Bela vrana. Človek bi se ne mislil, da bi sovražstvo gotovih politikujočih duhovnikov tako strupeno, da omadežuje celo tovariško duhovniškega stanu. V tati St. Egiden pri nas na jezeru živi n. p. župnik, ki je sicer prebivalca mu noma pravilni kristjan in stori svojo krstno, kakor duhovniško dolžnost v vsakem oziru, pa ne trobi v klerikalni rog. Nasprotno, ta duhovnik je naprednega prepričanja. Pri volitvah ni agitiral za klerikalce. Zato je tudi v našem kraju vasi 37 mož napredno volilo. Tudi ne skriva pošten duhovnik svoje prepričanje, da je za nemščine ljudstvu v korist. Takšni duhovniki seveda po Koroškem redka prikazen, prava vrana. Duhovniški tovariši daleč naokrog so vedali vsi zagriženi prvaki in sovražijo zato tega župnika. Napravili so tudi razna naznanila farani so izjavili, da so s tem župnikom sem zadovoljni. V službenem oziru niso prvaki hujšaki temu dičnemu župniku niti nasitili z zvesti. Zato so pa pričeli zalezariti njegovega privatnega življenja. Napravili so naznanila, češ da je ta župnik preveč s svojo kuharico itd. Že to je sramotno, duhovnik svojega tovariša denuncira. In cerkvena oblast, ki niti besedice ne zine, ako ta politikujoči far največje svinjarje ugađa oblast je baje omenjenemu župniku celo postavila. Baje so nekateri maziljenci celo da ima vsakdo smrtni greh, kdor bi k župniku spovedati šel. Pač sramotno počenja Vsi prvaški duhovniki imajo res velike in motne grehe na sebi. Radovedni smo, kaj postava. Upati je pa tudi, da se omar posteni duhovnik ne bode pustil prestrašiti, pa pričnanjamo razumeti, zakaj da vera pa.

Drvo pobilo je v Stragancu 15-letni hlapca Rupreta Primig. Ne srečnej je bil mrtev.

Po svetu.

Velika razstrelba. V bližini poljskega Krakove zletelo je skladišče smodnika v Razstreljeno je bilo 15.000 kilogramov smodnika 500 oseb je bilo ranjenih in mnogo hiš povanih.

Veliki potres na južnem Francoskem zgodil se dni. Doslej se je izvedelo, da je oseb življenje izgubilo; število ranjenecv pa 200. Ali to niso natančne številke. Te se šele pozneje izvedelo. 5 vasi je popolnoma čenih. K sreči ni dotagnil potres večjih kjer bi bila nesreča še veliko občutnejša. Prizori so se zgodili v razvalinah razbitih slopih.

Obtoženi knezoškof. Proti knezoškofu Bordeauxu Andrieu se je pričelo kazensko stopanje, ker je v svoji pridigi proti hujškal. Klerikalci postanejo prav hud upani ako se jim ne godi vse po volji.

Rujavenje vina.

Marsikatero belo vino včasih poruяви ali pravijo vinogradniki navadno: zategne ali poruži poprej blede rumeno barvo spremeni in postane tako kakor kakšno temno pivo. Sicer poruяви tudi črno vino in dobi vmazano rujavo barvo, a potem se to ne opazi tako hitro, ker je temne barve diši da poruяви belo ali pa črno vino, ne spremeni le v barvi, ampak dobi obenem tudi nek poseben okus, ki se ne da zlepa odpraviti.

Rujavenje belega vina ni vinska bolezen, ampak, to se pravi te izpremembe barvila ne povzročajo glivice, katere posamezne vinske sestavine njejujejo in spremene vino v nepitno pijačo, ampak nje vina zakrivi malomarnost in nesnažnost vinogredarstva. Ako se o trgtarji, posebno pa v letinah, ko je grozdje močno zrelo in ima le malo kisa v sebi, gnijo grozdje skrbno ne loči od zrnja vse skupaj zmasti, dobi vino to napako. Bolj klenam golubila tolikanj ne škoduje.

Dokler vino, pripravljeno iz zdravega in grozja, še vre, ali pa dokler se ga ni pretočilo, a

Marsikat
nde laluk v
dural, lahko
oda ne vede
adal, je bilo
ce, da mu je
predbaciva m
naveha naj si
ja bo tožil.
Ce je gr
pabirdlo, naj
kato naj se
ni agitiral za
v našem kraju
nekaj čas
do dna.
Ako se
membra, treba
pomocjo se
sprezranje a
Sod naj
srokod odprti
vino v podst
bo prišlo. Še
mnsko rešeto
nasiti z za
privje na on
sod, razpršil
je v lijev in
naka, naj se
več pokadi.
Ko se
naj se ga os
star zje ali z
lom, kakorš
vini, ali pa
ali pa filtrir
zgubi te ma
kasin, zmeš
ne ciknenim
se na vsak
Cisti
sebo pa ne
vino le filtr
stane tako v
ni pri pr
precejanje;
filtrirati ga,
Filter na az
To na
trpinah ali
ga stije na
pa gloam n
brez dovolj
zato se pri
Zdravo gro
postavi sod
na podklad
sod, vino p
na primere
tem na zdr
zato naj se
povo luknj
kalkih 48
važno pota
primerno t
hitro je vi
tako j z dr
tem čisti s
Da i
letinah, k
jagode sk
vsako gro
Odrbrano
med zdrav
zmasti in
žvepleni c
gošča. Ko
moči tako
zrači da
hitro se j
na čisto l
Gradec,
Trst, dr
Zani
od Samuel
trid izplač
pribolila,
Pov
Bihnel na
birskih
Dober glas
rečno pos
nad 500